

Gdzie kryje się ryzyko?

Jak uchronić się przed odpowiedzialnością za błędy przewoźnika odpadów.

Dagmara Staga | Prezes Zarządu, STAGA Sp. z o.o.

30. Konferencja Kompleksowa Gospodarka Odpadami

Pobierowo | 3.09.2026 r. | godz. 10:55

Art. 27 Ustawy o Odpadach

Odpowiedzialność Przekazującego

W gospodarce odpadami obowiązki nie kończą się za bramą zakładu. W świetle prawa, **za etap transportu w dużej mierze odpowiada już Przekazujący odpady.**

- Samo zlecenie wywozu nie zwalnia z odpowiedzialności, jeśli odbiorca nie posiada odpowiednich uprawnień.
- Przekazujący musi zweryfikować ważny wpis przewoźnika do rejestru BDO dla konkretnego kodu odpadu.
- W przypadku porzucenia odpadów przez nierzetelnego wykonawcę, organy ścigania egzekwują koszty utylizacji solidarnie, często obciążając pierwotnego wytwórcę.

Kto właściwie jest posiadaczem?

Powszechna "magiczna klauzula" w zleceniach spedycyjnych nie uchroni Cię przed karą.

Powszechny Mit (Zapisy)

Często pośrednicy wpisują w warunkach: *"Z chwilą wydania ładunku przewoźnik staje się posiadaczem odpadów i przejmuje pełną odpowiedzialność"*.

Zlecający błędnie zakłada, że ten prosty zapis zwalnia go z odpowiedzialności administracyjnej i chroni firmę przed roszczeniami.

Rzeczywistość (Ustawa)

Przewoźnik wykonujący wyłącznie usługę transportu (Dział VII w BDO) **prawnie nie staje się posiadaczem odpadów**.

Zgodnie z prawem jedynie włada on odpadami podczas tranzytu. Próba przerzucenia odpowiedzialności zwykłym zapisem umownym jest **nieskuteczna wobec WIOŚ**. Dopóki odpad nie trafi do odbiorcy (KPO), ryzyko ciąży na Tobie.

Forma zlecenia transportu

Brak formalnej, pisemnej umowy nie zwalnia Przekazującego z odpowiedzialności prawnej.

E-mail, SMS, Ustalenia Ustne

Zlecenie transportowe w świetle polskiego prawa **nie wymaga formy pisemnej** pod rygorem nieważności. Wiadomość SMS od spedytora, e-mail czy polecenie na komunikatorze są pełnoprawnym zleceniem, rodzącym natychmiastową odpowiedzialność.

Czynności Dorozumiane

W świetle orzecznictwa, samo **fizyczne wydanie odpadów** kierowcy (tzw. zawarcie umowy *per facta concludentia*) oraz zatwierdzenie KPO w systemie BDO stanowi faktyczne zawarcie umowy. Organy kontrolne bez problemu powiążą to z Przekazującym.

Orzecznictwo sądowe

Samo fizyczne przekazanie odpadów podmiotowi, który nie legitymuje się odpowiednią decyzją w zakresie gospodarki odpadami, nie zwalnia wytwórcy odpadów z odpowiedzialności za ich prawidłowe zagospodarowanie.

— Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (orzecznictwo ugruntowane)

Główne błędy przewoźnika

Błędy Formalno-Prawne

Wielu przewoźników figuruje w BDO, jednak brakuje im uprawnień na transport **konkretnych kodów odpadów**. Realizacja takiego zlecenia jest traktowana przez WIOŚ i ITD jako transport całkowicie nielegalny, prowadząc do zatrzymania pojazdu i dotkliwych kar dla zlecającego.

Naruszenia Międzynarodowe

Próby ominięcia systemu notyfikacji (np. błędna klasyfikacja odpadów jako "zielona lista") to powszechny proceder. Kiedy zagraniczny urząd celny odrzuci ładunek, koszty przestoju, procedur powrotnych oraz gigantyczne grzywny spadają bezpośrednio na firmę zlecającą.

Wymagania techniczne pojazdów

Rygor Przetargowy vs. Rzeczywistość

Zamówienia publiczne i kontrakty wymuszają najwyższe standardy.

- **Norma EURO VI:** Specyfikacje SWZ coraz częściej bezwzględnie wymagają floty spełniającej normę EURO VI.
- **Ryzyko "Szrotu":** Nierzetelni podwykonawcy mogą podstawić wyeksploatowany pojazd niespełniający wymogów. Naraża to na kary umowne i zerwanie kontraktu.
- **Darmowa weryfikacja:** Normę emisji spalin można sprawdzić **bezpłatnie przed załadunkiem**. Wystarczy podać numer rejestracyjny na stronie lub w aplikacji *historiapojazdu.gov.pl*.

Podwykonawca podwykonawcy...

Łańcuch pośredników to utrata kontroli nad ładunkiem i skokowy wzrost ryzyka prawnego.

Rozmycie Odpowiedzialności

Zlecasz transport dużej firmie spedycyjnej, a po odpady przyjeżdża nieznany subkontrahent. Częste podzlecanie sprawia, że **tracisz wiedzę o tym, kto fizycznie dysponuje Twoim odpadem.**

W razie wypadku drogowego lub nielegalnego porzucenia ładunku, pośrednicy często umywają ręce, a organy ścigają pierwotnego zlecającego.

Czy można jechać na cudzym BDO?

BEZWZGLĘDNE NIE.

Każdy podmiot **faktycznie wykonujący** transport musi posiadać **własny, aktywny wpis do BDO** na dany kod oraz własną licencję. "Pożyczanie" uprawnień lub jazda pod szyldem zlecającego jest nielegalna.

Przewoźnik bez własnego BDO = gigantyczne kary solidarne.

Dywersyfikacja Zamiast Spedycji

Zaufani przewoźnicy (max 40% wolumenu na podmiot) minimalizują ryzyko lepiej niż anonimowa spedycja.

Zasada 3+1 (Model Alokacji)

Kategoria	%	Cel i Rola
Partner Strategiczny	35-40%	Ciągłość, najniższe stawki, dedykowana flota.
Alternatywa 1	25-30%	Główny "bufor", utrzymanie presji cenowej.
Alternatywa 2	15-20%	Trudne kody odpadów, elastyczność sezonowa.
Rynek Spot	5-10%	Testowanie przewoźników, monitoring stawek.

Specyfika Branży i Ryzyka

- **Wąskie gardło sprzętowe:** Naczepy *walking floor* to towar deficytowy. Uzależnienie się od jednej firmy w 60-70% grozi paraliżem zakładu w 48h.
- **Blokady BDO:** Wygaśnięcie uprawnień BDO na konkretny kod (np. 19 12 12) u dostawcy natychmiast zatrzymuje Twoje wysyłki.
- **Elastyczność rynkowa:** Rezerwa spotowa pozwala na szybką podmianę firmy, gdy stały partner żąda drastycznej podwyżki.

Symulator Ryzyka: Zastanów się: jak zmiana proporcji wpływa na ryzyko przestoju w Twoim zakładzie, gdy główny partner nagle wypada z gry?

Prawda o spedycji a kondycja rynku

Oddając transport w 100% spedycji, dokładasz cegiełkę do zapaści polskiego transportu.

⚠ Kolejny Kupon Zamiast Jakości

Spedycja to często obietnica **tanio-dobrze-szybko**, która w rzeczywistości oznacza **drogo-źle-wolno**. Spedytor nie zapanuje nad każdym anonimowym kierowcą z giełdy.

Dlaczego lepiej współpracować bezpośrednio?

- **Ryzyko łańcuchowe:** Brak kontroli nad BDO przewoźników z drugiego końca giełdy.
- **Psucie rynku:** Zaniżanie stawek odbija się na bezpieczeństwie i jakości taboru.

📉 Katastrofa Polskich Przewoźników

Konsekwencje tego modelu niszczą stabilne firmy transportowe. Dane za lata 2025-2026 szokują:

- **Wykreślono 4 431 firm:** Z rejestru BTM (GITD) zniknęło prawie 10% podmiotów z licencją międzynarodową.
- **Masowe zamknięcia:** Około 1 200–1 500 firm ostatecznie zamknęło drzwi w 2025 r. W I kwartale 2026 r. zniknęły kolejne **1234 firmy**.
- **37 oficjalnych bankructw:** (MGBI), a reszta ratuje się wyprzedając flot z braku rentowności.

Rewolucja TPO (Rozporządzenie UE 2024/1157)

Rok 2026 przyniósł największą rewolucję w transgranicznym przemieszczaniu odpadów od 20 lat (od 21 maja). Nawet przy "bezpiecznych" odpadach, każda pomyłka to drastyczne ryzyko uznania transportu za nielegalny.

1. System DIWASS i EORI

Koniec z notyfikacjami na papierze. Każdy podmiot w łańcuchu musi posiadać konto. Wynajęcie przewoźnika niezarejestrowanego w DIWASS = nielegalny transport. Do rejestracji niezbędny jest unijny numer celny EORI.

2. "Zielona Lista" (Złudny bufor)

Okres przejściowy do 31.12.2026 r. dopuszcza obieg papierowy, ale wymusza stosowanie **nowego wzoru załącznika VII** i rygorystycznych wymogów umownych (art. 18). Stare szablony są kategoriycznie nieważne.

3. Nowa Klasyfikacja Kodów

Zaktualizowano kody wielu rodzajów odpadów (szczególnie elektroniki i frakcji z aneksu VII). Wpisanie starego kodu na dokumencie (CMR/system) skutkuje zatrzymaniem przez ITD i cofnięciem ładunku na Twój koszt.

4. Drastyczny Wzrost Kar

Państwa UE zostały zmuszone do odstraszających sankcji. W Polsce kary wynoszą od kilkudziesięciu tysięcy do **1 miliona złotych**. GIOŚ zyskał prawo do natychmiastowego cofnięcia zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie.

Jak skutecznie uchronić się przed klęską przewoźniczą?

Wdrożenie Modelu 3+1

Porzuć złudne poczucie bezpieczeństwa z "klauszul spedycyjnych".
Podziel wolumen między zweryfikowanych partnerów strategicznych (max 40%) posiadających własną flotę. Zyskasz pełną kontrolę i wyeliminujesz łańcuszek pośredników.

Bezwzględna Weryfikacja BDO i Floty

Wymagaj potwierdzenia uprawnień BDO dla **faktycznego** przewoźnika przed załadunkiem – nigdy dla pośrednika. Sprawdzaj bezpłatnie normy spalin (EURO VI) na *historiapojazdu.gov.pl*, aby nie narażać kontraktów.

Cyfrowa Integracja (DIWASS)

Upewnij się, że Twoi przewoźnicy dysponują aktywnymi profilami i numerami EORI. Weryfikuj stosowanie **nowych wzorów załącznika VII** (zielona lista) i umów zgodnych z Art. 18 Rozporządzenia UE 2024/1157.

Audyt Zamiast Zaufania

Wyeliminuj tzw. "firmy teczkowe", które potrafią rzucić ofertę transportową na giełdę. Pamiętaj, że odpowiedzialność karna, solidarna odpowiedzialność za koszty utylizacji i ryzyko cofnięcia zezwoleń spoczywa również na Tobie.

Checklista weryfikacji

Weryfikowany obszar	Status (Wymóg)	Komentarz z obszaru minimalizacji ryzyka
Wpis do rejestru BDO	 Bezwzględny	Kluczowe: wpis musi obejmować dokładnie ten kod odpadu, który zlecamy. Warto wydrukować potwierdzenie w dniu załadunku.
Rejestracja w DIWASS	 Krytyczny	Brak numeru EORI i konta w systemie u przewoźnika całkowicie dyskwalifikuje transport międzynarodowy na nowych zasadach.
Zgodność KPO ze stanem faktycznym	 Bezwzględny	Fałszerstwo na dokumencie KPO grozi sankcjami dla zlecającego. Solidny przewoźnik gwarantuje monitoring operacji online.
Polisa OC z klauzulą środowiskową	 Zalecany	Stanowi kluczowe zabezpieczenie finansowe na wypadek zdarzeń drogowych z udziałem odpadów (wyciek, zanieczyszczenie drogi).

Podsumowanie

Transport to nie koniec odpowiedzialności zlecającego – to najtrudniejszy test z rzetelności doboru partnerów biznesowych.

STAGA: Bezpieczny Partner

Nowoczesna Flota

Dysponujemy pojazdami przystosowanymi do rygorystycznych wymogów przewozu (wanny, Walking Floor, EURO VI, pojemności do 92m³).

Zgodność Prawna

Gwarantujemy weryfikację uprawnień BDO dla każdego kody oraz płynną obsługę transportów międzynarodowych z systemem DIWASS i EORI.

Doświadczenie 3+1

Jako bezpośredni przewoźnik niwelujemy ryzyko "łańcuszka spedycyjnego", gwarantując bezpieczeństwo karno-skarbowe na trasach UE.

Czekamy na Was na stoisku!

Będziemy dostępni przez cały czas trwania konferencji. Zapraszamy do kularów.

Dagmara Staga

Prezes Zarządu

Tomasz Bogut

Dyrektor Zarządzający

Ewelina Szlendak

Kierownik ds. transportu

Poznaj swoje ryzyko!

Odpowiedz na kilka pytań i otrzymaj wstępny audyt swojego ryzyka transportowego

Przygotowaliśmy krótki test w Formularzu Google. Zeskanuj kod obok, by wziąć udział.

Każdemu, kto zechce wejść z nami w interakcję i odpowie na pytania, prześlemy profesjonalną analizę przypadku.

Masz pytania o przepisy lub zmiany związane z nowym Rozporządzeniem UE 2024/1157?

Zapraszamy do kontaktu. Do zobaczenia!

— Dagmara Staga i Zespół

SKANUJ DO FORMULARZA

